

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „
Egyes száma ára 4 kr.

Feltevés szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször hirtetések alkú szerint jutányos áron vételekkel fel. Bélyeg-díj minden den külön beiktatásért 30 kr.

Mens sana in corpore sano!

Debreczen, nov. 25.

Debreczen városának a magyar nemzet kulturájában négyszáz esztendő óta oroszánrésze volt mindenha. Öskolégiumából a félországot látta s látja el még ma is hazafias szellemben, szigoru erkölcsök közt nevelt papokkal, tanítókkal s minden rendű és rangu világi férfiakkal, kik az itt nyert szellemi kincseket dusan kamatoztatták és kamatoztatják a nemzeti művelődés előbbre vitelére.

E város mindig arról volt nevezetes, hogy karakterének hü megőrzése mellett okosan tudott alkalmazkodni a korszellem változó követelményeihez s polgárai a rémai polgár erényeivel dicsekedve sokat adtak a civilizás renoméjának, jó hírvenének épségben tartására. Ezért olyan célra, mely a város, a közügy emelésére szolgált, mindig szívesen áldoztak s a közügynek a saját egyéni érdekeiket mindenkor elébe tudták helyezni.

Hogy ez a nemzet-megtartó erény most is teljes virágjában megvan itt, semmi sem bizonyíthatja ékesebben, mint a tegnapi felavatott új tornacsarnok, mely hogy létrejöhetett a kezdeményezők elvitázhatatlan érdemei mellett mindenestre Debreczen város nemzeti kulturánk iránti meleg érdeklődésének fényes bizonyága.

Az a pusztá telek s az a 60000 téglá, amit a város ebbe a csarnokba fektetett, bizonyára dusan fog jövedelmezni e város lakosságának, dusbban, mintha bármí más célka fordította volna azt. Mert nem egy szűkebb körű egyesület érdekeiről, nem a debreczeni tornaegylet kényelméről van szó e csarnok létrejöttével.

Egy régen érzett hiányt, egy mind-ezideig betöltetlen hivatást pótol ez a csarnok.

A tornaegylet elnökének tervei szerint a szellemi nevelés mellett végképen elhanyagolt testi nevelés eszköze kíván ez lenni, a tornaegylet szűk körét kiterjesztve a város minden intelligens polgárára.

Nem kevesebbet céloz a tornaegylet, minthogy e testi nevelés végtelen fontosságát lelkebe oltsa Debreczen közönségének; hogy utat és módot mutasson semmi fáradságot nem kímélve minden érdeklődőnek az okszerű testi nevelés elsajátítására.

Az új, diszes csarnok létrejöttével felvette programjába a gyermekek és nők testi nevelésének fejlesztését is, és mondhatni csaknem teljesen ingyen alkalmat akar adni arra, hogy a szakszerű

tornázás által tiszteres testi erővel és üdeséggel szolgálhassa kiki azt az ügyet, melynek szellemi téren szolgálatában áll.

És éppen ebben áll e csarnok létrejöttének kulturális jelentősége.

Ezért üdvözljük mi a tornacsarnok megnyitását, mint olyat, mely városunk kulturális életében kiemelkedő mozzanat gyanánt lesz megörökítve története lapjain.

A cél: e város polgársága testi nevelésének előbbre vitele, már ki van mondva; a részletes módozatok azonban még nincsenek megállapítva. E részletes módozatok attól is függenek, mennyire lesz képes az intelligens polgárság felfogni az egyesült nemes intencióit, s milyen mértékben fogja támogatni az egyesület vezetőit a cél kivitelében.

S mikor a vezetőkrol van szó, lehetetlen fel nem említeni egy nevet, az egyesület elnökének nevé, ki valóban herkulusi munkát végzett a csarnok létesítése körül, mikor azt nem egészen egy fél esztendő alatt, úgy szólván semmiből, elővarázsolta.

Nyilvános köszönet és elismerés illeti meg *dr. Kenézy* Czulát, ki bökros teendői mellett, éjet-napot egygyé téve működött azon, hogy a csarnok létrejöhessen.

Az ő lankadatlan munkája, lelkes ügybuzgósága, tekintélye volt az, a mi a leküzdhetetlennek látszó akadályokat is elhárította az utból.

Az ő eszméje, terve az, hogy a szűkebbkörű tornaegyesületből kulturális jelentőségű intézmény legyen, melynek áldásos hatását mindenki érezhesse.

Hisszük, szeretjük hinni, hogy közönségünk az ő nemes intencióit megértve az egyesület magasztos céljai kivitelében érdem szerint méltányolni és támogatni fogja.

Hisszük — nem tudjuk nem hinni — hogy a mit a városi tanács bölcs belátással megtett: az egyesület üdvös céljainak istápolását, mint jó példát, a polgárság a saját érdekében követni akarja és tudja.

Ajánljuk az új tornacsarnokkal új életre kelt tornaegylet ügyét mindazok figyelmébe, kik a testi nevelés és okszerű testgyakorlás beláthatatlan hasznát méltányolni tudják.

G.

A képviselőház mai ülése. Ugy látszik, hogy a kormánypart nem iparkodik felelni az ellenzéki szónokoknak. Eddig csak négy emberét küldte tűzbe, az ellenzék negyven szónoka ellenében. A mai ülésen a kérvények ama része került napirendre, melyek a szombati ülés napirendjéről elmaradtak. Szólásra

előjegyezve *Meszlényi* Lajos, *Szalay* Károly és *Polonyi* Géza voltak. A hirhedt 25 §. tárgyalásánál erős támadásra készült az ellenzék. A költségvetési vitának vége csak a hét végére várható.

Ujenczozás a jövő évben. Fehérváry Géza báró a következő tjavaslatot nyújtotta be a képviselőházhoz: 1. §. Az 1889. évi VI. teziknek az 1893. é. I. tezik 1. §-a által módosított 14 §-a értelmében a közös hadsereg és haditengerészet fenntartására szükséges és a magyar korona országaira eső 43889 főnyi, ovábbá a honvédség részére szükséges 12500 főnyi ujenczjutalékoknak, végre az ugyanazon tezik 15 §-ában említett póttartalékosoknak kiállítására, az 1896. évre ezenel emített törvénycikk 37. és 38 §-ai értelmében felhivandó és az 1875. 1874 és 1873 években született állításköteltek koosztályából, az 4896 évi márcz. 1-től apr. 30-ig terjedő időszak alatt állijandók ki. 3. §. Ezen tezik kihirdetése napján lép élethe, s végrehajtásával a honv miniszter bizatik meg.

A horvát evaugelikusok. Aneak idején bőven foglalkozunk a horvátországi ágostai evaugelikusok azon törekvésével, hogy a magyar egyetemes egyháztól külön akarnak válni és önálló horvát egyházat alakítani. Eddigi tövésük kezdeményezései helytelensége folytán hajótörést szenvedett és úgy látszik, most tudatára ébredtek annak is, hogy a különválás folytán helyzetük nem lenne a legkényelmesebb. Horvátországban ugyanis az evaugelikus vallás nincsen elismelve, hanem csak a magyarországi ágostai hitvallásu evaugelikusok gyház mint olyan és ennek tagjai is e réven bírnak bizonyos jogokkal. Most tehát, az ágostai evaugelikusok kérvényt nyújtottak be a tartománygyűléshez elismertetésük iránt, hogy úgy készítsék elő a különválás utját.

Apponyi könyve. Száz ives magyar munka jelent meg — Apponyi könyve. Beszédei, amelyeket 1872-től 1895-tg tulnyomó részt a magyar képviselőházban tartott; Apponyi Albert gróf nem könnyű szívvvel ment bele beszédeieuk összegyűjtésibe és kiadásába, attól tartott, hogy ez nem kell a magyar közönségnek. Bizonyosak vagyunk beone, hogy kellemesen fog csalódni és két vaskos, de igen elegáns kötetben megjelent impozáns munkáját, mint szónoki remek gyűjteményét siet megszerezni mindenki, a ki szónoknak tartja magát Magyarországon. Ilyen szempontból tekintve nagy szolgálatot tesz az a kiadás. A beszédek összegyűjtése körül de a szükséges politikai előzmények, anteakták ismertetésével is, Benedek Elek segédkezett Apponyinak, a ki szép és értékes előszóval vezeti be munkáját. Ez a prologus különösen beszédeiek művészi részé

vonatkozik és a nagy szónok jellemzéséhez kétféle dokumentum. Kezdődik a könyv a maiden speechel, a melyet Apponyi a házban, a zene és ének akadémiáról tartott. Egyébként minden híres és jelentékeny beszéde benne van a kötetekben. És pedig; harmincz az elsőben, huszonnyolc a másodikban. Az utóbbihoz egy beszédvázlat van csatolva autogramban. Mint olvasmány is igen érdekes e munka: közel negyedszázad politikai története elevenedik meg lapjain, egy félelmetes nagy szónok genialis egyéniségén keresztül. Apponyi Albert gróf beszédei Singer és Wolfner kiadásában jelentek meg és az áruk 10 frt.

KÜLFÖLD.

Oszták miniszterek. Bilinszky dr. pénzügy és Glanz báró kereskedelmi miniszter december hóban három napi tartózkodásra Budapestre érkeznek, hogy ott megindítsák a kiegyezési kérdésnek bevezető tárgyalásait. A budget-vita befejezte után a magyar miniszterek mennek fel Bécsbe, hogy ott a kiegyezés dolgában megkezdjék a végleges tárgyalásokat. Bilinszky dr. pénzügyminiszter ez alkalommal megindítja az akciót a valuta-kérdésben is.

Görögök Macedoniáért. A »Hesz-tia« című újság gyűjtést indított meg a végből, hogy Macedóniát visszaszerezhessék Görögországnak; a lap szerkesztője 600 drachmát írt alá s felszólítja a gazdag embereket, hogy mentül nagyobb összegekkel járuljanak a szent ügyhöz.

Ös-Budavára.

— Török világ Magyarországon. —

Lesz tehát jövőre két budai várunk. Az egyik a régi, tul a Dunán, a Lánchíddal szemben, ez az új most, épülő királyi palotájával, függő kertjeivel, melancholikus csendjével. Két főpiacán farkas szemet néz egymással az ébredő nemzet zászlós honvédjá, és egy elpusztult rendszer hajdókló zászlóvivője. Ez a régi vár, és ma már mégis ez az új. A régi bástyák csak itt-ott látszanak inkább díszül, a régi bástyákukat letördelte az új nemzedék és a király palotáját nem a sáncz véd, hanem a nemzet.

A másik budai vár szintén most épül. Oda építik a kiállítás közomszedságába E hó-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Apponyi — magáról*)

Magyarország első szónoka és egyik államférfia hatalmas két könyvben adta ki klasszikus beszédeit, a melyek a szónoki művészet mintái, s nemcsak politikai szempontból fontosak, hanem magukban is rendkívül élvezetesek, tanulságosak is.

Apponyi grófnak a beszédekhez írt előszavát a kiadó előzékenységből itt közöljük: »Jelen gyűjtemény, kevés kivétellel, csak olyan beszédeket foglal magában, melyek közéletünk állandó főkérdéseivel, vagy a politikai helyzet nevezetesebb fejlődési mozzanataival függnek össze és így két évtized parlamenti történetéhez tartoznak, »cujus pars aliquantula fui«. Megérdemlik-e, hogy életüket ily módon meghosszabbítsák az alkalomszerűség óráján tul: erre a kérdésre sem válaszolni nem vagyok illetékes, sem abban az irányban felelőseget nem vállalok. A felelőségek ezt a részlet tisztelt kiadóimra hárítom át: náluk született az eszme és csak ismételt sürgetéssel nyerték meg beleegyezésemet annak megvalósításához.

Viszont annál teljesebb az én felelős-

*) Apponyi Albert gr. beszédei most jelentek meg a Singer és Wolfner bpesti könyvkereskedő cég kiadásában. A két kötet (39 iv) ára füzve 10 frt. Disz-kötésben 12 frt.

ban tették meg helyén az első kapavágást. S ez a másik, ez az új budai vár, ez lesz a régi, az Ösi vár.

Ös-Budavára! Maga e szó is olyan, mint- ha üzenet volna a multból. Mintha ez volna az az üdvözet, melylyel a magyar nemzet dicsőséges multja köszönti a jövő esztendőben a szorgalmas jelent, mely megülve az ezredéves fennállás ünnepét, e nemzet minden kincsét odarakja a művelt világ elé:

— Ime, ez vagyok ma!

S tul a modern kupolás csarnokokon, rámutat az ösi viharlatta bástyafal közepén kiugró toronyra, melynek homlokán aranybetűkkel van kiverve: Ös-Budavára büszkén ejtve a szót:

— Ime, ez voltam a multban!

A mult és a jelen. Modern értekezés a nemzet haladásáról a jelen versenyében, egy élni vágyó nemzet nemes harca a létért, — melyben a fegyver, az iparos szerszáma, a harczmező pedig a műhely. Ez a nemzeti kiállítás.

A másik, Ös-Budavára, rege a multból mil csengő rimbe szedett a lantos dalos ajka, a pengeti hozzá kobzan azt a mélabus danát, mely legyen sir, ha szerelmét dicséri, de csatogó viharba csap át, ha vészben a haza.

Ez a rege most válik valósággá. A kiállításra tul, az állatkert e célra szánt nagy területén építik fel a nemzeti dicsőséges multunk emlékére Ös-Budavárának egy részét, úgy, a hogy állott harmadfél századdal ezelőtt, a török hódoltság utolsó napjaiban.

Nagy gondtal, farasztó tanulmánytal, a mi elpusztult mű történelmi emlékeink gondja és fáradhatlan gyűjtésével már egy éve tervezik ezt festők, művészek, írók és műépítők. Az Ösi budai vár minden háza, minden épülete külön-külön tanulmány volt. Töredezett czimerek vallanak gazdáikra. Az építkezés bizony sajtósága kevert. Régi mű magyar házak nyugodt egyszerűségét tarka színekkel, kiugró erkélyekkel, rácsos ablakokkal aggatta tele a törökök megszálló serege.

A városbíró házában a budai basa székelt. A régi rácz üzleteket örmény és arabs kalmárok foglalták el az utca közepéig teretgetve portékáikat. A templomok tornyáról leverték a keresztet, hogy helyet adjon a félholdnak, harangozó helyett a műezsin vontatott kiáltása hallatszott alá a toronyból. — A piaczkon tarkallik a kelet népe, vásárt csapva, prédát osztva.

Igen, valósággal így fog felépülni Ös-Budavára, hogy visszatükröződjék benne ama

ségem a beszédek tartalmáért és formájáért. Midőn e gyűjtemény kiadásába beleegyeztem, tudtam, hogy ezzel mint szónok és mint politikus újból felhívom magam ellen a kritikát. Mint politikus is, ambar kiadóim előtt nem lebegett politikai cél. De e beszédek mindegyikén annyira van a politikai akció természetű, hogy az esztétikai bírálat is csak ebből a szempontból méltányolhatja azokat helyesen; összességükben pedig megtestesítik egész politikai pályámat, annak eredményeit és eredménytelenségeit, alapföldjüket és hullámzásait. Itt tehát az alkalom, hogy barát és ellenfél ítélszékét ülhessem fölöttem és most már nem csupán ténykedéseimet bírálhassa, hanem egész köztevékenységemet, egész politikai egyéniségemet. De vajjon nyerhet-e igazságos ítéletet: az, a ki még benne áll a küzdelem kellő közepében; a kinek sikerei vereséget, vereségei sikert jelentenek sokak számára? A kiknek velem szemben ez a helyzete, azoktól, hosszú évek bő tapasztalatai után, ilyet nem reményelek, de talán — az emberi természet törvényei szerint — nem is kívánhatok. Ellenben az elfogulatlan hazai közönség ítéletét, mint magyar politikus, nyugodt önértékeléssel várom. Mert ha tevétem is gyakran, igen sok esetben beváltak előrelátásaim és terjedtek, részben meg is valósultak eszméim. Ha nézetem a fejlődés törvényei alá estek is, sőt némely részben átalakultak, — a mi talán senkinél sem természetesebb mint annál, a kit a körülmények vezérszerepre hívtak, — mielőtt

kor élete, melyet a történelem »Törökvilág Magyarországon« néven nevez.

Mert nemcsak formákról, nemcsak épületekről van szó. Maga a vár házaival, bástyáival, mecsetté alakított templomaival, minaretteivel csak korhű keretül szolgál majd annak az életnek, melyet a maga eredetiségébe, sajtóságába visszaadni törekvésnek azok, a kik magukra vállaltak Ös-Budavára felépítését és e nevezetes korszak életének bemutatását.

Nap-nap után más-más lesz a kép, mely a török hódoltság vészteljes napjait tükrözi vissza. Ma még diadalmas hadjáratról tér vissza a budai basa és serege rablánczra fűzve hajlja maga előtt a rabságba került népet. A janicsárok zenije harsogva kíséri a győztes hadakat. Holnap a mecsetbe száll a basa, hogy hálát adjon Allahnak a diadalért. Bogláros bégei, szerezsen testőrei kísérik és meghajol előtte Ös-Budavára népe. Harmadnapon már harci riadó veri fel a dőzsölő janicsárokat és a tört bástyárasen hősi küzdelem után vonulnak be a magyar hajduk, a félhold mellé tűzve a Szűz-Máriás magyar lobogót. És így tovább. A hadi képeket felváltja a budai polgárság akkori életének változatos megnyilatkozása. Vig szüreték, hangos zeneszóval, csengős, ekhós székérrel, vagy talán egy-egy gazdag budai rácz lakodalma, ismét másnapon városbíró választása és napról-napra újabb képekben mindaz, a mi jellemzi a kort és a benne élt embert.

Nehéz volna mindet felsorolni.

Korhű öltözetek, a régi világ zenéje-dalja, művészek által jól begyakorolt ének és zenekarok és a látványosságokhoz szükségesek, mintegy 300 gyakorlott közreműködő, gyalog és lóhaton, lehetővé teszik, hogy e felvonulások, díszmenetek szemképrázató pompája, a várbeli épületek élethű keretével karöltve, hű alakban varázsolják elénk a mult e képeit.

Gyönyörködve nézi majd ezt a mai kor népe, összehasonlítva a jelent, a multtal, melynek eleven emlékeitől épül a magyar dicsőség szimbóluma; a magyarság államfenntartó központja: — Ös-Budavára.

VIRÁG BÉLA.

A tornaegylet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen nov. 25.

A debreczeni tornaegylet f. hó 24-én d. e. 10 órakor újonnan épült tornacsarnokában népközgyűlést tartott. A gyűlés kijelentett

egyenisége teljesen kitorrhatott volna — sohasem voltam kénytelen magamat a legfőbb irányzatok tekintetében dezaválni. De leginkább abban találom megnyugvást, hogy szigorú voltam a közélet erkölcsi alapjainak megőrzésében és intranzigens a magyar nemzet jogainak és önértékének fenntartásában. Sohasem kerestem az egyéni ambíció vagy hatalomvágy kielégítését a nemzet valamely jogának vagy jogos aspirációinak árán; minden szavam e jogok s jogos kívánalmak védelmének volt szánva. A ki önönmagáról ugyanennyit mondhat el, am az vessen követ az én politikai tevédesemre.

De legyen szabad e helyen kimerítőbb választ adnom a kérdésre, melyet már sokan intéztek hozzám, hogy miképpen készülnek tehát beszédeim. A politikai viták már természetből folyólag, van köztök egynéhány, a mely tartalmilag is rögtönzés, és ez nem is olyan nehéz dolog, milyennek azt a be nem avatott közönség kezeli. A sikerült rögtönzések titka többnyire az, hogy tulajdonképpen nem is rögtönzés. Hisz olyan tárgyakról van szó, melyekről folyton gondolkozunk, melyekre vonatkozó minden érv és ellenérv fejünkben készen áll és olyan ellenfelekkel állunk szemben, a kiknek felfogásait és észjárásait tanulmányozzuk, ritka eset az, hogy valamely érvelés minket valóban megleljen. Egy kis formai routine mellett tehát nem boszorkányság ezt az előre felhalmozott gondolatkészletet az elöreg felhalmozott gondolatkészlettel az akarmely pillanatban alakba önteni. Mindazonáltal, a mikor tehetem,

tárgya a tisztújítás volt; de különös érdeklődést keltett e mellett a lemondó választmányának évi jelentése s a felépült tornacsarnok ügye.

A gyűlés lefolyása különben a következő volt:

Dr. Kenézy Gyula magvas elnöki megnyitója után az egyesület titkára Dr. Nagy Kálmán ügyvéd olvassa fel évi jelentését.

A jelentés tudomásul vétele után a választmány négy pontból álló indítványát tárgyalta a gyűlés, mely indítványok azt tartalmazzák, hogy az egyesület új életének végleges rendezéséig az ideiglenes új választmány biztassék meg az egyesület ügyeinek legjobb belátása szerint való vezetésével, új alapszabályok kidolgozásával. Az indítványt némi stiláris módosítással elfogadták.

Következett az ideiglenes tisztikar megválasztása.

Elnökök, titkárt és pénztárnokot közfelkiáltással választottak s pedig azokat, kik e tisztet eddig is vitték: elnöknek Dr. Kenézy Gyulát, titkárnak Dr. Nagy Kálmán ügyvédet, pénztárnoknak Marton Kálmánt. A választmányi tagok választása titkos szavazás útján történt: egy pár kivétellel a régiek választottak meg.

Dr. Kenézy Gyula elnöki megnyitóját itt közöljük:

Igen tisztelt Uraim!

Idestova tíz éve, hogy az állandó tornacsarnok építési alapját gyűjteni elkezdettük. Tíz év óta legforróbb óhajításunk, hogy a testi épség fenntartására szolgáló egyesületünknek ott-hont létesítménye lehetővé tegyük a tornázásban való részvételt, a tornázás áldásaiban való részvételt városunk minden lakosa számára. — A tornázás iránt érzett kedv csökkenése, az egyesületi tagok számának apadása, s az egyesület működése hanyatlásának okai mindnyájan azt azt adták, hogy saját helyiségünk nincs, a főiskolai tornaterem pedig a tornázás iskolai tanításának fokozódásával annyira el van foglalva, hogy csak igen ritkán juthatnak annak használatához.

Mai összejövetelünk adja önöknek az első alkalmat meggyőződni arról, hogy régen táplált óhajításunk, melynek teljesülést még egy évvel ezelőtt hinni nem mertük: immáron megvalósul. Ime: a saját fedelünk alatt, a saját helyiségünkben tarthatjuk meg az évi közgyűléseinket. A beteljesedett remény jól eső érzésével és igaz örömeivel üdvözölöm otthonunkban önöket, e nek reményeimnek, munkálkodásunknak s így örömeimnek is osztályosai.

a mikor előre tudom, hogy mely tárgyról és mikor fogok beszélni, tehát az esetek túlnyomó többségében, igen gondosan és nagy munkával készülök beszédeimre. Tartozni vélek ezzel úgy annak az ügynek, melyet képviselek mint annak a közönségnek, melytől figyelmet kívánok: mindkét irányban kötelességnek tartom azt, hogy csak olyant mondjak, a mi a figyelmet megérdemli, mégpedig a legjobbat, és a legjobb formában, a mely tölem telik. És ezt a kötelességérzetet csak azért nem viszem a beszéd szövegének előzetes leírásáig mert többszörös kísérletek arról győztek meg, hogy, a közönséggel szemtől szembe állva, valóban magnetikus kölcsönhatás befolyása alatt sokkal biztosabban találok meg az előadásnak azt a formáját, mely ha nem is a legkövetlenebb akadémikus szempontból, de a legkövetlenebb, legvilágosabb és leghatásosabb. Politikai szónoklatnál pedig ez a fő, — nem az esztétikai tökéletesség. A készülék munkája tehát a tartalomra és annak elrendezésére vonatkozik. Először mindazokból a gondolatokból adatokból, érvekből, melyek a beszéd tárgyára nézve kínálkoznak, kiszemelem azokat, melyeket elmondásra és meghallgatásra érdemeseknek találok. Ez a kiválasztó és kielejtezéző munka nem a legkevésbé fontos. Sok képzett és okos ember válik unalmas szónokká azért, mert úgy hiszi, hogy mindent el kell mondania, a mit valamely tárgyról összehordani képes és mert nem tudja magát abba belegondolni, hogy a

Ugy az én megbízatásom, mint tisztársaimé ma véget ért, s ha beszámolunk múlt évi munkálkodásunkról, a szó szoros értelmében vett feladatunknak megfeleltünk. Lehetetlen azonban fel nem említenem azt, hogy az önálló tornacsarnok felépülése nem csak azért jelentős mozzanat egyesületünk életében, mert ez által kényelmes és mindig rendelkezésünkre álló tornázó helyiséghez jutottunk, hanem főképen azért, mert maga a csarnok azon eszköz, amelylyel egyesületünk céljainak megvalósításához most már hozzá foghatunk. Nagyon nagy horderejű és nehéz munka vár az új tisztikarra, s bár munkálkodásának elébe vágni egyáltalán nem akarok, mégis felemlítenem röviden mindazt ami nézetem szerint a nagy feladat sikeres megoldásánál — figyelembe veendő.

Egyesületünk eddigi viszonyai mellett meg kellett elégednünk azzal, hogy a tornázás barátainak alkalmat adjunk a testgyakorlásra, a főiskolai tanulójuságban pedig a gyalogversenyek, és az ujjban mindinkább ritkuló mulatságok által a testedzés iránti hajlandóságot, élesszük, növeljük.

Most már több feladatot tűzhetünk egyesületünk elé. — Így először azt, hogy a test meglevő erejét megtartva és fokozva tartós egészséget biztosítson működő tagjainak; másodsor, hogy a testet már zsenge korában rendszeres nevelés alá vevén a test okszerű gondozása által erőteljes munkabíró szervezeteiket neveljen a már-már elidegesedett, satnyuló nemzedék helyett. — Harmadszor, hogy a testedzés útján gyógyítható betegségekben szenvedőknek könnyen hozzáférhető módon segítségére legyen. Negyedszer, hogy a testi nevelés fontosságát és nélkülözhetetlen voltát bebi-onyitva segítsen tért hódítani már az elemi iskolákban is a test gondozása részére, sőt hogy alkalmat nyújtson a gyermekeknek helyesen vezetett játékok útján szervezetük fejlesztésére. Végül még hogy városunk sportkedvelő lakosai számára kényelmes clubhelyiséget szolgáltatasson, a hol az ide vonatkozó napi kérdéseket megbeszélhessék, a szükséges tennivalókat megállapíthassák, s az egységes működés, az egyesülés adta erő felhasználásával sikeresebben szolgálhassák a nevelésnek eddig nagyon elhanyagolt ezen ágát. Az is megemlíthetném még, hogy kényelmes helyiségekben rendezett versenyek, ünnepélyek és mulatságok által a tornázás népszerűsítésében egyesületünk igen nagy sikert érhet el.

Hogy az itt röviden vázolt, de igen sok munkával járó teendőit egyesületünk elvégezhesse,

hallgatóságot nem érdekli minden részlet, a mely ő előtte fontosnak látszik. Azután következik az ekképp kiválasztott anyagok rendbehozása, az érvelések egymásutánjának, a beszéd logikai szerkezetének megállapítása. És ezt nagy gondal, néha nagy munkával csinálom meg, föl is jegyzem egyes számozott lapokra és az utolsó pillanatig át meg átalakítom, össze-visszadobom, addig, míg véleményem szerint elértem a kívánt világozottságot és folytonosságot, a szárazab és érdekfeszítőbb részek váltakozását, egyáltalán a fokozatosságot és a perspektívát, t. i. azoknak a gondolatoknak a kellő kidomborodását, melyekről reményem és óhajom, hogy a hallgató emlékezetében maradjanak. A beszéd tervrajzának végleges megállapítása rendszeren csak a beszéd elmondása napján, a reggeli órákban történik; és ekkor azt föl is jegyzem, — néha terjedelmesebben, néha csak igen kevés sorban, de mindig lehetőleg áttekinthető alakban. Ekképp felszerelve bocsátom sajkámat a gyűlések tengerére, a hol azután nem csupán — mint már mondtam, — a nyelvezet a pillanat eredménye, hanem az egyes részek összehúzása vagy kiterjesztése is azoktól a benyomásoktól függ, a melyeket a hallgatóságtól veszek és a hol a t. előttem szólók gyakran teljesen elforgatják, sőt egyes közbeszólások is nem ritkán módosítják az előre megállapított tervet. Ezekből látható, alig léteznek kevésbé akadémikus jellegű szónoki termékek, mint az

szükséges első sorban alapszabályunk megfelelő átdolgozása. Szükséges művezetésünknek, házi rendünknek, egyáltalán egész egyesületi életünknek, háztartásunknak megfelelő átalakítása. Szükséges, hogy ne csak a felnőttek, hanem a gyermekek is megtalálják nálunk a rendszeres, életkoruk és fejlődöttségükhöz mért gyakorlatok és játékok által szórakoztató, kellemes módon ható test gyakorlást. Különösen kívánatos volna a leánygyermek nagyobb gondozása, mint a kik szelidebb természetűek s a nem mindenben helyes társadalmi felfogás folytán csaknem teljesen el vannak zárva a szükséges és nélkülözhetetlen mozgástól.

Minél kevesebb idő jut a mai tudósokat nevelő korban a test gondozására, annál több meggondolás és előre látással kell azt a kevés szabad időt a szellem felüdtítésére, s a test fejlesztésére felhasználni. Mem foglalkozom e kérdéssel részletesebben; hiszen önök előtt sem szükséges a tornázás fontosságát fejtegetni. Inkább a gyakorlati oldaláról óhajtom röviden vázolni, hogy miként képzelem én egyesületünk berendezését.

Lenne naponként rendszeres tornatanítás egy-egy órán keresztül kezdők és haladók számára, továbbá egy-egy vagy esetleg több gyakorló óra hasonló megkülönböztetéssel. A lehetőség szerint 2—3 vagy több napon hetenkint gyermektornázás az e célra épült külön helyiségben, a mikor pedig az időjárás megengedi, a szabadban; rendszeres vivő tanórák és gyakorló órák külön vivő terebben, a jelentkezők száma által feltételezett beosztás szerint.

Végül heti két órán gyógytornázás azok számára, a kik arra rászóltak. Miután egy a tornázó, mint a vivő-, és gyermektorna teremhez külön külön öltöző szoba, továbbá egy közös mosdó szoba, s a szükséges mellék-helyiségek is rendelkezésére állanak a tagoknak minden helyiség minden részéből az épületeknek fűthető szobák át érhető el; azt hiszem, hogy a helyiségnek kényelme ellen jogos kifogást senki sem tehet.

Nem megvetendő előny az sem, hogy egyesület által vásárolt telken tekepálya, labda pálya, nyáron játszó hely. télen pedig egy szerény korcsolya pálya létesíthető. Kívánatos volna még a libakerti szomszédos területekből pár száz □ öl terület megszerzése, mikor azután az összes, szabadban végzendő gyakorlatok és játékok számára megfelelő hely állana rendelkezésünkre.

Akkor azután lehetne az elemi iskolai gyermekeket is hetenként egy pár délután rend-

én beszédeim. A politikai harcoknak eszközei biz azok s bár esztétikailag elfogadható formára törekszem, ez a törekvés szükségképpen alárendelt szerepet játszik, ama főcél mellett, hogy a fegyver védjen és találjon. Ha beszédeimet összegyűjtve, kiadásra érdemeseknek találták, hát tartásuk meg ez újabb megjelenésükben is eredeti jellegüket, annak minden netán létező előnyével és összes általam jól ismert hátrányával együtt. De, megvallom sokkal több bizalommal bocsátom azokat a politikai harcok nyílt tengerére, a hol elemükben voltak és nem egy viharral sikeresen dacoltak, mint az irodalmi bírálatnak látszólag csendes kikötőjébe, a hol esetleg olyan építészek és ácsok is fogják egyes részleteiket bírálni, a kik mesterek a kiejutásra alkalmak, finom berendezésű vízi járművek összeállításában, de hadi hajót sohasem építettek, sőt talán harcban sem láttak.

E bevezető szavak végezetül, köszönetet mondok Benedek Elek barátomnak, a ki nem csupán — mint már említém, — az irályi csi-csolás munkájában volt segítségemre, hanem a gyűjteménybe felveendő beszédek kiszemelésében is, — az én jóváhagyásom mellett — és minden beszédhez az előzményeket ismerető bevezetést nagy praecisióval és történelmi hűséggel megírta.

Budapest, 1895. évi május havában.

Apponyi Albert gróf.

szeres játékokban részesíteni. Hivatásához tartozónak még egyetünknek p. o. a tanítóképezdészek, tüzoltók stb. számára könnyen hozzáférhetővé tenni a tornázást és a tornatanulást.

Igaz, hogy ez a program megkezdésénél túlhaladja azt a teret amelyben eddig egyetünk mozgott; s a legtöbb tornaegylet mozog. Az én véleményem szerint azonban a mi fő-célunk az, hogy a társadalom számára egy szükséges és áldásos hatású intézményt létesítsünk. Kötelességünknek tartom ezt, viszonzásul azon sok jóindulatu támogatásnak, a melyet egyesületünk úgy a város közönsége, mint annak tanácsa részéről is élvezett.

Engedjék meg, hogy ez alkalmat felhasználva kifejezzem úgy városunk, mint tekintetes városi tanács s annak minden egyes tagja iránt az egyesület nevében is mélyen érzett hálánkat és köszönetünket.

Ezen tényezők hatalmas segítsége és támogatása nélkül beláthatatlan időnkig nélkülözhetetlen volna egyesületünk ezt a díszes és kényelmes otthonát. Most pedig immár áll a rég óhajtott épület a mi nagy örömeinkre, városunk lelkes közönségének és bölcs tanácsának méltó dicsőségére s a nagy közönségnek beláthatatlan, kiaknázhatatlan hasznára. Eljen, gyarapodjék és virágozzék e nemes czelu egyesület, hogy életének minden napjával, gyarapodó erejével, s virágzásából eredő gyümölcsökkel, az ép, egészséges, az élet minden bajával szembeálló képessé nevelt szervezetekkel mind nagyobb és nagyobb mértékben bizonyítsa meg nem szűnő háláját a létesítésben munkás, áldozatkész várossal és annak előjáróságával szemben.

Még egyszer szivemből üdvözlöm Önöket s a mai közgyűlésünket megnyitom.

Tanügy.

A latin nyelv a reáliskolában. A győri állami reáliskola tanári testülete memorándumot terjesztett elő, a kultuszminiszternek, kérvén ama törvényes rendelkezés megszüntetését, mely a reáliskolát régezzel tanulókat a latin érettségi vizsgálatra valamely főgimnázium vizsgáló bizottsága elé utasítja. E rendelkezésben látja ugyanis főreáliskola okát annak, hogy oly tanulók is, a kik szép előmenetelt tanúsítottak a latin nyelvben, aránylag kevés számmal teszik le az érettséget. A rendelkezés — ugymond a memorándum — sérelmes a főreáliskola reputációjára, mert alárendeli őket a gimnáziumoknak és sérelmes azokra az okleveles professzorokra, a kik a reáliskolában a latin nyelvet tanítják s a kiknek növendékeit a gimnáziumokban gyakran csak képesített tanárok vizsgálják meg.

Színház.

* **Pályázat színházunkra.** Napról napra közeledik a pályázati határidő, a mikorra a színházunkra vágyakozó igazgatóknak be kell adni kérvényeiket a kikötött bizottsákkal egyetemben. Szombaton érkezett meg, Komjáthy János, a győr soproni színház elnöke, a pályázati bizottság elnöke. Nem akarunk a színházunkra pályázatot adni, hanem a pályázatot megvárjuk, csak azt a komoly hitünket fejezzük ki, hogy a jelekből ítélve, a jövő színházunkra a mostaninál minden tekintetben kiélegetőbb állapotokat teremthet a tanácsbizottság, ha a jelentkező értékes igazgatók közül tudja választani a legalkalmasabbikat.

Madame sans-gène. S ardu Viktor eme színpadi hatásos gazdag színművét adták tegnap a színházban. Az előadás elég jó volt. Komjáthy Béla és Leszkay András színigazgatók is jelen voltak az előadáson, bizonyára azért, hogy kinézzék, kit volna jó elszerezni a Tiszay-társulat tagjai közül.

Parisi élet. Szombaton Offenbach kedves zenéjü operettjét adták felígelt ház előtt. Az előadás a lehető legbotrányosabbak közé sorolható. A szereplők kivétel nélkül rosszak és szintelenek voltak. Kivételt képezett Tiszay, ki nagyon szépen játszott s rászolgált a közönség elismerésére, mi gyakran felhangzott

tapsviharban nyilvánult. Az ő kitűnő játéka mellett annál jobban észrevehettük a többi szereplő hibáit.

Az anyakönyvi hivatalból.

Házassági bejelentések 1895. nov. 24-25)

Pap András és Lévai Julianna.
Hüse Imre és Tóth Eszter
Huszár Lajos és Ujvári Julianna.
Karándi József és Papp Eszter.
Lázók András és Madarász Erzsébet.
Hódosi Gábor és Szathmári Borbála.
Takács Zsigmond és Borbíró Sára.
Bene Imre és Csizmadia Rozália.
Tallódi József és Vas Lidia.

(Házasságkötések 1895. nov. 24-25.)

Szabó Tamás és Balogh Mária, Róza, Erzsébeth.
Harányi Imre és Kovács Eszter.
Gránisz György és K. Nagy Eszter.
Mátyás János és Polgrosch Mária.

(Születtek 1895. nov. 24-én.)

Kovács József Julianna (Julianna r. k.)
Szigeti Sándor (Margit ref.)
Horváth József (Julianna ref.)

Elhalálozások 1895. nov. 23-én.)

Özv. Sárjáné Bányai Mária (ref. 80 é. aggkór.)
Kiss Gábor (ref. 38 é. tüdővész.)
Kozma János (ref. 1 hó. görcsök.)
Zsiki Katalin (ref. 49 é. tüdővész.)
Kuszné Krezivlonka Mara (kath. 77 é.)
Szabó Julianna (ref. 12 hó. görcsök.)
Meinartz Lajos (kath. 42 é. vízkór.)

A ki a Debreczen-re 1896. január elsejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Ujdonságok.

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor a városháza nagyteremben vértessy István főjegyző elnöke alatt tanácsülés volt, a melyen főügyek kerültek tárgyalás alá s nyertek elintézését.

* **Házasságkötés reverzalissal.** Legközelebb fog házasságra lépni Gyöngy István ev. református, debreczeni lakos Balázs Julianna, róm. katolikus vallású nővel. A házasságra lépésük előtt azonban egyességet kötöttek s az arról szóló jegyzőkönyvet az anyakönyvi hivatalhoz be is terjesztették, mely szerint házasságukból születendő gyermekeiket a római katolikus vallásban fogják nevelni.

* **Nőegyleti kartonbál, s egyebek a Nőegylet köréből.** A helybeli Jókai Nőegylet tegnap tartott választmányi ülésében véglegesen megállapította, hogy az idei kartonbált 1896. január hó 18-án tartja meg. E bált előkészítő bizottságot kineveztek, s az serényen működik, hogy a siker, mint a múltban, az idén is teljes mértékben biztosítottak. — A Nőegylet, mely ez évben ünnepelte meg 25 éves jubileumát, az év végére egy részletes emlékkönyvet ad ki, melyben az elért fenyves eredmények mellett fel lesznek sorolva azon buzgó urnők nevei is, akik részt, mint alapító, részt, mint részvényes tagok az egyet céljait elérni segítettek és segítettek. Hogy pedig az egyet minél több névvel is dokumentálhassa Debreczen humanizmusát, a választmány tagjai készséggel vállalkoztak a még hátralévő december hónapban minél több tag gyűjtésére. — Végül örömmel vette a választmány tudomásul, hogy Kalocsai Róza egy tartandó estélyen felolvasásra készséggel vállalkozott.

* **Oláh zene és tánc Debreczenben.** A Telegdi fűrdő és Petrozsény Péter sörcsarnoka közt van egy veres lámpára kiirt „Szállás adás” kis korema, hol szombaton este — mint a kihallatszó zajból gyanítani lehetett — több tagból álló társaság mulatott. Jártak oláh zene mellett az oláh nemzeti táncot úgy, hogy a nagy topogástól még az abtak üvegablái is rezegtek, mit az

arra járó közönség csak kicsinyítő mosolylyal vett tudomásul. Hát nem gavallér nemzet vagyunk mi, magyarok, hogy itt Debreczenben, nemcsak, hogy szó nélkül megtűrjük az oláhok henczegését. hanem ezt még meg is mosolyogjuk? Bezzeg Bukarestben és Zágrábban másképen járnának el az oláh ficsurok és a horvát tacsók, ha ily nyílt helyen, magyarok huzatnának magyar nótákat és csárdást táncolnának mellette!

* **Pályázók a színházra.** Mai napig a pályázatra hirdetett debreczeni színházra a városi tanácshoz a következő színigazgatók adták be pályázataikat: Csóka Sándor a miskolci, Fűredi Károly a zombor-bajai és Komjáthy János a győr-soproni színházak igazgatói. Mint halljuk, Tiszay Dezső, a jelenlegi színigazgató a lejárat legutolsó napján fogja beadni pályázatát s ebben az esetben a színházra legnagyobb chancái Tiszaynak lesznek.

* **A német császár kutyája ellen,** mintha csak magas és intőző államférfi lett volna, embertelen merényletet követtek el, mikor az a kertben egyedül sétálgatott. — A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” azonban azt megjósolta, hogy a császár kutyája közbe nem jön, nehány hét alatt egészen felgyógyult. Csodáljuk, hogy német követhetett el ilyesmit, mert hiszen tudjuk, hogy eb a német kutya nélkül.

* **Pinczetűz.** Ma délelőtt 11 óra körül pinczetűzet jeleztek tüzoltóinknak, kik is a vett jelzés után pár perczel mar ott voltak a Szabó Zsigmond fűszerkereskedő hatvan utcai üzleténél, a honnan a tűz jelezve volt. A sebesen robogó kocsi egykáról Osztrák Pal kocsi oly szerencsétlenül bukkolt le, hogy jobb vakszemű hosszú és mély sebet ejtett. A vérző ember láttára nagy tömeg verődött össze, a nélkül, hogy a nehezebbesültön valóki segíthetett volna. Az éppen arra hajtott Dr. Engel Ignác orvos-sebész a sebesültre ott a helyszínen az első orvosi kötetést alkalmazta. Majd kocsijába véve, Miklósi utcai lakására vitte hol a sebet kitisztítván, azon a szükséges varrást eszközölte. A gyorsan alkalmazott segély folytán a sebesült néhány hét múlva már megint vigan hatja lovait.

* **Ötven éves jubileum.** Szép ünnepélyt fog rendezni a debreczeni városi nyomda személyzete művezetőjük: Fries József és ennek tagtársa Kenderessy Lajos ötven éves jubileum alkalmából. Ez a két derék munkában megöszült ember jövő hó 7-én tölti be nyolcvanaságának ötvenedik évfordulóját, mikor is a városi nyomda személyzete tisztelőkre nagyobb szabású ünnepélyt rendez a Bika szálloda felszíni éttermében. A rendezőség ez alkalomra a következő mégh vót bocsátotta ki: Meghívó. Debreczen sz. kir. városi könyvnyomdájának személyzete művezetője Fries József és ennek tagtársa Kenderessy Lajos nyolcvanaságuk ötvenedik évfordulójának alkalmából 1895. évi december hó 7-én az Arany Bika földszinti éttermében rendezendő jubileumi ünnepélyre. Műsor: Nyitány: Rakóczy-induló Veres Tóni elsőrendű zenekara által. Fries József üdvözlötése: a) a városi nyomda személyzete részéről s az emléktárgy átnyújtása Várakozó Gyula által. b) A debreczeni könyvnyomdászok önképző egylete részéről: László Imre által. c) A Csokonai és a Hoffmann és Tarsa nyomdak személyzete részéről: Popper Dezső által. Kenderessy Lajos üdvözlötése: a) a városi nyomda személyzete részéről s az emléktárgy átnyújtása Török Ferenc által. b) A debreczeni könyvnyomdászok önképző egylete részéről: Vesszősi József által. c) A Csokonai és a Hoffmann és Tarsa nyomdak személyzete részéről: Erdélyi István által. A jubileumi ünnepély este 8 órakor kezdődik.

* **Debreczeni mintára.** A kecskeméti már régen akarják allandósítani színházukat Most végre felepuitt Thalia új csarnoka, melyre a pályázatot már nemokára ki is írják. Hiányoznak azonban a kecskemétieknek a színházi pályázati feltételek, a melyeket most

debreczeni mintára akarnak megalkotni. — A polgármester el is küldte ma a kecskemétieknek, kivánságukra színházi pályázati feltételeket, hogy azok mintájára megalkothassák a magukét.

* **Halálozás.** A fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk szereldt jó édes anyám, nagyanyám, sógornő és áldott emlékü rokon néhai Özv. polgár Somogyi Mihályné született Némethy Sára asszonynak, f. hó 24-én délelőtt 9 órakor, életének 73-ik. özvegyiségének 22-ik évében 2 heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejtethetetlen kedves halottunk földi részei folyó november hó 25-án, délután 2 órakor fognak, Cser-utca 2333-ik számú házuktól, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth-utcai templomban tartandó gyászszertartás után, a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végisztesítéssel rokonainkat és ösmerőseinket bánatos szívvel megívjuk. Debreczen, 1895. november hó 25. Legyen áldott emlékezet! A temetést, Denkó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Meghívás.** A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur folyó évi 73844. számú leiratával a magyarországi bírósági végrehajtók országos egyesületének jóváhagyás végett felterjesztve volt alapszabályait kiegészítés, illetve módosítás végett Budapest székesfőváros tekintetes tanácsa útján e hó első felében hozzám viszküldötte. Miután az alapszabályok kiegészítésére, illetve módosítására csak a közgyűlés van feljogosítva, a múlt évi szeptember hó 23-án Budapesten megtartott szervező közgyűléstől nyert meghatalmazásom alapján van szerencsém az egyesületbe már belépett, valamint belépni szándékozó összes bírósági végrehajtó kartársaimat egy Budapesten, az V-ik kerületi kir. járásbíróóság árverési termében, folyó évi december hó 1-én délelőtti 10 órakor megtartandó országos értekezletre tisztelettel meghívni. A tanácskozás tárgyát képezendik: az alapszabályoknak kiegészítése, illetve módosítása és az egyesület életbejuttatására, valamint a tagsági díjhátrétekek behajtására szükségesnek mutatókozó intézkedések megtétele. Felkérem tiszelt kartársaimat, hogy lehetőleg minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Kelt Segesvárt, 1895. október 30. Radnóti Adolf, ideiglenes elnök.

* **Téli kert megnyitás.** Sz. Dávid István Kossuth-utcai helyiségeit egy gyönyörű téli kerttel bővítette ki. A kert — mely teljesen a párisi legnagyobb téli kert mintájára van építve — 8 m. magas üvegteretzellettel és legújabb találmányú szellőztető készülékekkel van ellátva. Ma a megnyitás napján a Magyar testvérek elsőrangú zenekara játszik és kitűnő pillzeni sőt mérnek. A téli kertben egész nap — a színház után is — friss ételek és italok mérnek, hetenként háromszor pedig az első rendű zenekarok felváltva játszanak.

* **Casino bál P. Ladányban.** F. hó 22-én tartatott meg a már előre jelzett casino bál, mely minden tekintetben fényesen sikerült. Ott volt az egész vidék intelligenciája, sokan mentek ki Debreczenből is. Jelen volt a járásnépszerű főszolgabírája, Nábráczky István nejevel és bájos leányával; a négyeseket 40 pár tánczolta, a mulatságnak csak a reggeli órákban volt vége. Tudósítónknak a következő hölgyek nevét sikerült feljegyezni: Leányok: Baranyai Mariska, Balogh Ilka, Obhrubcs Katicza, Deutsch Jolán, Horovitz Herminka, Komjáthy Ilonka, Nábráczky Margitka, Simon Vilma, Varga Irénke stb. Asszonyok: Bródy Lajosné, Belovári Lajosné, özv. Balogh Józsefné, Baranyai Lajosné, Obrubcs Ferenczné, dr. Debreczeni Lajosné, Deutsch Adolfné, Horovitz Elekné, dr. Hajas Józsefné, Lichtmann Mórné, Lukáts Gusztávné, Nábráczky Istvánné, Nadolay Erzsébet, özv. Varga Károlyné stb.

* **Eljegyzés.** Bányai József debreczeni lakos eljegyezte Bergstein Lajos nyíregyházi tekintélyes polgár leányát Herminát.

Debreczeni gyáros kitüntetése. F. alk. Ármán és Társa debreczeni kefégyárosok a legközelebbi kairói nemzetközi kiállításon, ki-

állított kefe és meszelőárukért a legnagyobb kitüntetést kapták, 6k nyerték el ugyanis a nagy arany érmet és az oklevelet. Az érmet nehéz valódi aranyból készült és a khedive dombnyomatu arczképével van ellátva. A francia oklevél is művésziességen van kiállítva. Az érmet és az oklevelet a kiállítás igazgatósága ma reggel küldötte meg a gyárosoknak, akik keféruikkal a Keleten a legnagyobb elismeréseket vívták ki és már több ily elsőrangú kitüntetés birtokában vannak.

* **Összerogyott az utcán.** Kusz Gergelyné, Krezivlonka Mária 77 éves asszony tegnap délelőtt Hatvan-utcán egy sikolylyal összerogyott. Az első segélyben Kenéz Gyula dr. részeseitette, s azután a közkörházba szállították. Az asszony azonban még utközben kilehelte lelkét. A legkülönösebb azonban, hogy a halál oka nem volt megállapítható, mert a szívzélhűdés és más rögtön öló betegségek tünetei nem látszanak rajta.

* **A jó firmák.** Csige Imre, Tolvaj Gábor, Molnár József Tiszay Imre és Orosz István szombaton este meg sem hagyták melegezni zsebükben a fizetésüket, hanem elvitték a »Rózsabokor«-hoz címzett csárdába. Hol is a pénzüket beváltották megfelelő mennyiségű italokra, melyek is elfogyasztván jó kedvre hangolák vala őket. Rendes szokás szerint összekülönbözének és lón verekedés. A rendőrség egy pár véresre vert fej árán megakadályozta a további veszekedést és bevitté őket oda a hol nem kapnak mást csak vizet.

* **A főigazgató Zilahon.** Kunecz Elek tan kerületi kir. főigazgató, miniszteri megbízott a zilhi ev. ref. főgimnázium megvizsgálására f. hó 21-én Zilahra utazott s két napon át n szokásos látogatásokat az egyes osztályokban elvégezvén, a záró értekezleten észrevételeit megtette a tapasztaltakra, a mikor a még mutatókozó szükségletek, javítások hangsúlyozása mellett általános megelégedésének is kifejezést adott.

* **A debreczei munkás dalegylet folyó 1895. évi december hó 26-án,** karácsony másodnapján a »Konona«-disztermében Janny József egyleti karnagy vezetése mellett tánczcal egybzkötött zártkörű dalestélyt rendez, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja. Az elnökség. Műsor: Dalűnnepen Thern K. Huzzad cigány Szentirmay E. Nemzeti zászló Huber K. Népdal Lányi E. Dalár induló Huber K. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 1 korona.

* **Köszönetnyilvánítás.** Miudazok kik felejtethetetlen férjem temetésén megjelenjen szivesek voltak és ezáltal az engem ért súlyos csapást, ha csak pillanatnyira is enyhítették, különösen a függetlenségi párt, a felejtethetetlen férjem koporsójára helyezett gyönyörű koszorúart, fogadják fiam a család nevében is hála köszönetemet. Debreczen 1895 november 25. Özv. Mészáros Jánosné.

* **Karcsonyi reméuey.** Alig 14 nap választ már el a magyar osztálysorsjáték nagy nyereményhuzásától, mely f. évi december 6—14 ig ejtetik meg és melyem 21.499 nyeremény kerül 4.332.000 korona összértékben kisorsolásra. Hogy ezen oly óáiási esélyekkel bíró sorsjátékon oly egyének is játszassanak, akik egy egész sorsjegyért 40 forintot áldozni nem akarnak vagy nem képesek, a magyar osztálysorsjáték sorsjegyei igen elmés módon tizedekbe (4 frt), és huszadokba (2 frt) vannak beosztva Elgondolható tehát hány emberről gondoskoik Fortuna istenasszony ezen huzásnál, a mennyiben a kisorsolásra kerül közel 4 és fél millió részben az egész sorsjegyek tulajdonosai között másrészt azonban a tized és huszad sorsjegzek birtokosai között is feloszlik, úgy hogy a több mint 100.000 szerencsés nyerő azon helyzetben lesz, hogy boldog karácsonyt ülhet és szeretetet övéi iránt gazdag ajándékokkal bizonyíthatja.

Táviratok, Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, nov. 25.

A képviselőház mai ülésén apróbb javaslatok letárgyalása után Szalay Károly, Pólyai Géza és Lukács Gyula tartották meg beszédüket a budget ellen.

Elhatározták, hogy a képviselőház december 8-ától karácsony utániig tekintettel a megyei választásokra nem fog ülést tartani.

Függetlenségi pártok egyesülése

Budapest, nov. 24. (»Debreczen« eredeti táv.) A függ. és 48-as párt két árnyalatának tagjai közt ma éléken foglalkoztak azokkal a hírekkel, melyek a Kossuth Ferenc lakásán tegnap tartott értekezletből kiszivárogtak. A párt két árnyalata részéről kiküldött tagok valamennyien jelen voltak az értekezleten és mint hírlík, az elvi kérdést illetőleg csakhamar tisztaba jöttek.

A Justh-párt részéről előterjesztet nyilatkozat lényegében három pontból állott: az első kimondja az egyesülést elvi alapon; a második pont szerint változatlanul ragaszkodik az 1884-iki programhoz; a harmadik pont szerint a párt határozattal ellentétben a tagok nem járhatnak el. Ezekhez mindkét részről bozzájártak.

A Justh-párt tagjai új klubb-helyiség bérletét pendítették meg. Az Ugron pártiak hangsúlyozzák, hogy ezuttal nem új párt alakulásról, hanem a régi pártnak helyreállításáról van szó.

Felemlítik, hogy még másfélévig kötelező a bérszerződés. Az ellen azonban nem tehetnek elvetést, hogy pár hónap múlva hozzák napirendre a helyiség kérdését. A susceptibilitási aggodalmakat illetőleg hivatkoztak arra, hogy mikor Ugron Gábor a 48-asokkal s egykor Thaly Kálmán visszatért a pártha, ugyancsak abba a körbe lépett vissza, a nélkül, hogy ebben a tekintetben bármi nehézséget formált volna. E kérdést közölni fogják a pártok tagjaival. Remélik, hogy szerdaig megállapodásra jutnak, a mikor újra összejönnek Kossuth Ferencnél, hogy megállapodásukat végrehajtsák.

Nyomdászok strájkja.

Budapest nov. 25. (A »Debreczen« eredeti távirata.) A fővárosi nyomdák szedői tegnap délután tartott ülésükön határozatilag kimondották a strájkot. Mn már meg is kezdték, s a nagyobb nyomdákban be is szüntették a munkát. Az esti lapok ennek daczára ma még megjelennek, de kevesebb tartalommal, mert az egyik rész nem szüntett meg be a munkát. A szocialista nyomdászok strájkja nagyobb arányokat fog ölteni, mivel az izgatott erősen dolgoznak, s a strájk alap elég összeggel rendelkezik arra nézve, hogy néhány hónapig kibírják a strájkot. Külföldről nagyobb segítséget várnak.

Megüresedett mandátum.

(Budapest, nov. 25. (A »Debreczen« eredeti táv.) Górgéi Béla országgyűlési képviselő lemondott girándi mandátumáról. A megüresedett mandátumra Semsey Andor pályázott s ma fellépett kormánypárti programmal. Az ellenzék a napokban állit jelöltet s daczára, hogy a listákat nyíraiasan állították össze, nagyon heves küzdelemre van kilátás.

Irodalom és művészet.

• **Olombetük világa.** című kötetre hirdet előfizetést Robicsék Zsigmond könyvkereskedése. A kötet Kósa Rezsőnek elbeszéléseit tartalmazza. Kósa évek során át volt be

tüszedő személyes tapasztalatait, megpróbáltatásait írja meg a kötetben. Az „Olombetűk világa” 10—12 ivre terjedő, tetszetős kiállítású kötetben jelenik meg december közepén. Ára 1 forint. Az előfizetések és megrendelések Kósa Rezső nevére czimezve, az említett könyvkereskedésbe küldendők.

Nagy hagyomány Baár János katolikus vallású budapesti maganzó összes vagyónát a fővárosban felállítandó református felsőbb leányiskolára hagyta. A hagyomány nagyobb, mint eleinte hitték. — Most halála után, mikor a végrendeletét felbontották, tünt ki, mily nagy vagyont hagyott hátra Baár, ki mint szegény kertészlegény kezdte pályáját, 70,000 forintot és 10 háztelket hagyott a felsőbb leányiskolára.

MILLENNIUM.

Milléniumi ásatások. A Szent-Gróth és Zala-Szent-László közti területen a keszthelyi utól balra, Darnay Kálmán az orsz. régészeti társulat igazgatóságának tagja és a milléniumi ásatások vezetője egy nagy érdekes temetőt ásat föl. Az ásatások már több hét óta folynak, eddig mintegy 40 sír került felszínre. A temető legrégebb sírjai, a bennük lelt bronz mellékletek és érmeik után ítélve, a római császárság első századaiból valók. Az eddigi tapasztalatok után itélve kétségtelen, hogy Szent-Gróth mostani helyén egy nagyobb római táborhely állott és hogy eőkelő lakói lehettek. A temetőt azon körülmény teszi különösen érdekessé, hogy a későbbi beözönlött vándor törzsek a temetőt részben feldúlták vagy rátemetkeztek, a feldúlt sírok érdekes képet adnak a beözönlött népek barbár szokásainak. A sírmező háromféle sírokat tartalmaz, ékes bronz mellékletekkel ellátott római sírok, Latene-kori sírok vastárgyakkal elegyes bronz mellékletekkel, és a honfoglaláskori pogány magyar sírok. Ezek a sírok aránylag a legszegényebbek, egy-egy nyílhegy, vascsat, a leggyakoribb mellékletek, bennük nagyobb fegyver (tör alakú kés) csak egy sírban fordult elő, s csak egy-két sírban az Árpád-kori sírokat jellemző ezüst vagy bronz halántékgyűrű (hajgyűrű). A legszebb Árpád-kori sír, földdel együtt kiemelve, érintetlen állapotban fog a milléniumi kiállításon bemutatni. Fordult elő egy-két őskeresztény sír is, közvetlenül a római sírok között, melyeknek egyetlen melléklete, nyakon csüngő kis keresztcske volt.

Sport.

Magyar sportférfia Amerikában Gyulai Adolf gróf, ki Ausztria-Magyarországban a legjobb ügétő lóanyag felett rendelkezik s ki a sport e nemével előszeretettel foglalkozik, Amerikába indult. Utazása két hónapra van tervezve és célja nemes véru amerikai ügétő méneket beszerezni. A magy. földművelési minisztérium is megbizta a gróft, hogy az amerikai ügétő lötenyésztés és az ottani piaci viszonyokat tanulmányozza.

Törvényszék.

Bűnügyi végtárgyalások A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa előtt e hó 25-től 30-ig a következő bűnügyekben fognak végtárgyalást tartani. November hó 25-én, ma d. e. a 2-ik számú tanácssteremben **J a b a k Sándor** s társa ellen lopás büntette; **M u r v a i Miklós** s társai ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés. **L a k a t o s József** és társa ellen lopás büntette miatt. November hó 27-én szerdán a 3-ik számú tanácssteremben özvegy **K o h n Józsefné** sz. **S i n g e r Rebeka** ellen uzsora vétsége; **B o r n y i Sándor** és neje ellen sikkasztás s hamis eskü miatt; ugyanazon a napon a 2-ik számú tanácssteremben **Simon Gábor** ellen hatóság elleni erőszak és Süvöltés Eszter ellen magzat elhajtás büntette miatt. November 29-én pénteken a 3-ik számú tanácssteremben **Duró Aron** ellen hamis vádakodás és Schloszarik Ferencz ellen hivatal sikkasztás vétségeért.

Pör a zászlóvédők ellen. A ságrábi törvényszék szombaton kezdte meg a végtárgyalást azon négy magyar munkás ellen, a kik a nemzeti zászlót megvédelmezték a rakonczárlan diákok ellenében. A két Frank testvért tudvalevőleg alaposan megfenyítették, úgy, hogy az idősebbik, Frank Vladimir súlyos sérüléseket szenvedett. A négy vasuti munkás, kik eddig vizsgálati fogságban voltak, a következők; Gulyás Gábor szolnoki katolikus vallású, 24 éves. Nyeste Béla, derezsényi, evangélikus vallású, 23 éves, Szokolovszky Elemér kracsfalvai, katolikus, 23 éves és Szavari Antal, nagykanizsai, katolikus, 20 éves, mindnyájan lakatoslegények az államvasutak gépműhelyénél. Először Gulyást hallgatták ki. — Előadta, hogy október 15-én este három vadlótársával meg Erdősi, Schreyer, Mózes és Visney vasutasokkal ételt a Ferencz-József-terén. Itt hallották, hogy a diákok újabb merényletet terveznek a magyar zászló ellen. — Mikor aztán egy csapat diákot találtak, a diadalpályán, valaki elkialtotta: Abzug Frank! A diákok kardot rántottak, de ők csakhamar lefegyverezték őket, habár még bot sem volt náluk. Szokolovszky Elemér vádolt elmondja, hogy ő a dulakodás közben ért a diadalpályához. Egy diák kardjával feléje vágott, de ő kétszer pofon ütötte, mire az eldobta a kardját s elszökött. Nála sem volt bot, hanem puszta kézzel védekezett megtámadói ellen. A tárgyalást elhalasztották, de mert a két Frank nem érkezett meg a helyvári börtönből, habár táviratoztak is értük.

Megható história.

A Kossuth-utca sarkán van egy czégek hirdetésével ellátott löcca. Utazók, akik sokára vártak ott a kis vonatra, fölfedezték azt a megható, modern regényt, amelyet ez a löcca mond el.

Csak jól kellett megnézni az egyik sarkát, s ott látszott apró betűkkel, rövid de velős mondatokban megírva a regény, amelyet ide lemasolunk, a szebb forma kedvéért fejezetekbe osztva:

I. fejezet. (Férfi írás.) „Piros csokor! Mikor láthatom újra?” — (Alatta női írás.) Szombaton este 6 órakor. — (Férfi kéz.) „Boldog vagyok. Jöj-jön biztossan”. — (Női kéz.) „Itt a kezem, nem disznóláb”.

II. fejezet. (Férfi kéz.) „Gyönyörűség volt! — Mily kár, hogy olyan ritkán ér rá! Irhatok? Milyen címre?” — (Női kéz.) „Bánatos gyöngyvirág poste restante.” — (Férfi kéz.) „Édes angyal! Levél ment. Oh, bár csak mindig szombat volna!”

III. fejezet. (Férfi kéz.) „Választ megkaptam. — Ön boldoggá tesz! Szerettek! — (Női kéz, remegve.) „En is téged!”

IV. fejezet. (Férfi kéz.) „Miért nem jöttél? Felelj rögtön!” — (Női kéz.) „Sétálni kellett a nagy-nénivel.” — (Férfi kéz.) „Oh, csak ha nem volt-e a nagy-néninek bajusa, meg kardja!” — (Női kéz.) — „Ugyan, mire is nem gondolsz mindjárt! Szombaton bizonyosan.”

V. fejezet. (Férfi kéz.) „Hütelenn!!! Megint hiába vártam!...” — (Női kéz.) „Még csak nem is mentegededet magadat? Hah, csalfa...” — (Férfi kéz.) „Még mindig hallgat, szívtelen... Gyűlölöm önt!”

VI. fejezet. (Női kéz.) „Oh, ne duzzogj. Én — menyaszony vagyok!” — (Férfi kéz.) Szegény völegény! Én önt soh'sem szerettem.”

Ez állott a szürke löcca czégtáblája hátán. Sajnos, akik kíváncsiak, hogy igaz-e, holnap már hiába mennek oda hogy megnézzék, mert a czeruzával írt piczi regényt ma délután haraposan, az utolsó betűig kitörülte — egy szép fiatal hölgy. Piros csokrot viselt.

Ingtatlanok forgalma.

Nov. 16—24-ig.

1. Petneházi János és neje Paksy Zsuzsanna veszik Papp György és neje Hora Teréziától, ezeknek 2 hold 207 négyszögöl területű ujosztású szántóföldjüket 525 frt vételárért. 2. Weiszenberg Vilmos debreczeni lakot veszi Baruch Alajos és neje Weisz Záli völs özv. Halasz Jakabnéól, a debr. 6294 számú tjkben. A hozs. a felvett ingatlant a rajta levő épületekkel 7500 frtért. 3. Varjas István teljes tulajdoni joggal átadja nejének Vértesi Zsuzsannának a 384. sorsz. a. házának és ud-

varának fele részét. 4. Márton Imre ügyvéd és neje Kövy Anna veszik özv. Borsányi Viktorné Sebestyén Olgaól ezeknek seatakerti szőlőjüket tartozékaival, és 100 négyszögöl területű átjáróbeli illetőséggel együtt 8000 frt vételárért. 5. Molnár Mihály és neje Kiss Erzsébet veszik Mágor Albert és neje Nagy Julianna ujkerti lakosoktól, ezeknek ujkerti szőlőjüket tartozékaival együtt 580 frt vételárért. 6. Major Bálint és Szabó Julianna 1183. sz. a. lakosok veszik Sipos Bálint és neje Kokas Julianna kétmalom-u. 872 sz. a. lakosoktól ezeknek ondódi földjüket 1 hold 1550 négyszögöl területtel 350 frt vételárért. 7. Özv. Balázs Sándorné sz. Szabó Julianna 318 sz. a. lakos veszi Kéki Sándor és neje sz. Kéki Eszter 433 sz. a. lakosoktól a 308 sorsz. házutáni ondódi földjüket 550 frt vételárért. 8. A debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet veszi gr. Dégenfeld Józseftől és dr. Balkányi Miklóstól a debr. 7482 sz. tjkben felvett ingatlanokból 9 hold 1252 négyszögöl területet 1956 frt 50 kr vételárért. 9. Szabó Erzsébet özv. Gyöngyösi Sámuelné Kossuth-u. 51 sz. a. lakos veszi Balogh Ferencz és neje Pandur Ágnes 2754 sz. a. lakosoktól a debreczeni 377. sz. tjkben A +hrsz. a. ingatlant 2760 frt vételárért.

CSARNOK.

Álom.

Írta: Kalocsai Róza.

(Folytatás.)

Igy telt el a tavasz, így telt el a nyár munkában, fáradhatatlan munkában és kitartással.

Végre megérkezett az ősz.

De vele együtt megérkezett a rózsakirálynő is és szigorú számadásra kéacszerített, hogy mit és mennyit és hol végeztem biró-dalma kiterjesztése végett? Mily nagy a meghódított térség?

Kissé meglepett, hogy mint földi lény látogatott meg, nappal, mellőzve ezentul minden tündériességet, csak fején maradt meg a ragyogó színű rózsakorona, mit egy kis jó akarattal divatos kis kalapnak lehetett venni, a mely igen jól állott elegáns divatos öltözékéhez.

— Menjünk, szólt szelid és mégis parancsoló hangján, melynek ellentálni eszembe sem jutott és én csak azon vettem észre magam, hogy szállunk tova a levegőben és befutjuk mindama helyeket, hol munkálkodva és a nép ifjait, vénét tanítva töltöm el a tavaszt és nyarat és kerestük az általam ültetett és oltott rózsákat, melyeknek ápolását oly annyira lelkőkre kötém a kert tulajdonosairak.

Elszörnyülködtem a tapasztaltakon. Nyakig erő gaz verte fel a kerteket és udvarokat; de még e gazt is kiégette a nap heve, kőr és aszály között, elcsenevészedve vagy teljesen kihálva találtam meg elvéve egy-egy rózsát, arra is szánalom volt nézni. Eltikkadt galyakon egy pár sárgult levél, sőt akadt olyan rózsát is mely bimbót hozott, de az a bimbó nem birt kifejlődni, hanem úgy száradt el száran.

Es ez így volt mindenütt, mindenütt; nem volt számomra irgalom, nem volt sem a falukon, sem a városokban egyetlen megváltó rózsát, mely épségével, szépségével, virulásával mellettem bizonyított volna.

A rózsatündér arca minden újabb tapasztalatnál szigorubb, az enyém minden újabb pertben lehagoltabb, kétségbeesettebb kifejekest öltött. Ereztem tehetetlenségem, láttam, hogy az általam választott mód nem helyes, célra nem vezet, hogy így legjobb akaratom és igyekezetem daczára nagyon gyámoltalan, nagyon szomorú figuraként állók a rózsatündér előtt, egy tehetetlen, felesleges lény.

Pedig lelkemben élt valami sejtélem, hogy a tündér nem csupán engem akart büntetni ama — virágainál tapasztalt — végre is nem helyrehozhatatlan hanyagságomért, hanem inkább hasznos munkálkodásomat akarta bizto-

sitani magának s parányi tudáson kívül, közbirtokká akarta tenni, mint a többi tanulmányaimat. Minő boldogság volna, ha a növények iránt érzett szeretetemet, azok ápolásában, szépségüknek látásában érzett lelki örömemet át tudnám plántálni a mások lelkébe is. ha faluinkon a nép szívében a rózsák iránt gyöngédebb érzelmeket kelthetnék és így kedélyüket nemesíthetném...

Ugy álltam ott a rózsák királynője előtt megszegegyülve, mozdulatlanul várva büntetésemet.

Ugy látszott, megsajnálta, látva mennyire fáj sikertelenségem tudata, és kevésbé szigorú hangon szólt:

— A jóakarát csakugyan meg volt, hanem józan ész, de még csak egy kis költészet sem volt működésében.

— Sem józan ész, sem költészet, gondolám magamban, hiszen eddig...

— Azt hitted, mind a kettővel bírsz. Lássuk, mit mondanak a költők a rózsáról?

— Hogy az a virágok királynője, siettem oly mohón megfelelni, mi dicsőre vált volna akár melyik kisebb növendékemnek.

— Ugy van, ez a költészet, melyet működésedből kifejeztél; így tehát józanul alattalókról kellett volna gondoskodni, te pedig ellenben csak trónjavesztet: királynékat helyeztél mindenüvé, e miatt munkád helytelen és sikertelen. Nézz körül a világban, minden munka, minden vállalkozás csak ott sikerül, hol az eszme és megtestesülés összhangzó...

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Felszabadult sertés-zár. A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy sertések mindazon községekből, melyek a száji- és körömfajás, sertésorbáncz és sertésvésztlől teljesen mentesek és melyek sertésvészszel fertőzött s e miatt zár alá vett községgel nem határosak: a győri piacra szállíthatassanak.

Adóleengedés a sertésvész által sújtottaknak. A pénzügyminiszter, a sertésvész által sújtott kőbányai sertéskereskedők és hízalók azon kérelmét, hogy nagy veszteségeikre való tekintettel adóikat elegendjék, tudomásul vette és intézkedett hogy ez irányban Vutsák Sándor pénzügyi fogalmazó helyszíni tárgyalásokat folytasson, amelyek e hó 25-én ma d. e. 10 órakor a kőbányai sertéskereskedelmi csarnok helyiségében meg is kezdődtek.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.92—93.
Uj buza őszre 1896.	7.24—25.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.31—32.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.18—20.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.50—51.

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.26—27.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.66—68
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.56—58.
Tengeri máj-jun.-ra	4.80—82.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 48. Páros bérlet 48.

Hétfőn, 1895. november 26-án.

KLÁRI.

(Clariotte.)

Operette 4 felvonásban, irták: Raimond és Mars. Fordították: Reiner Ferencz és Rákosi Viktor. Zenéjét szerző: Roger Viktor (Rendező: Krémer.) A jelmezek Püspöly I. főruhahatárnok felügyelete alatt készültek.

Nyilttér.

Med. univ.

dr. SICHERMANN ADOLF
FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
délután 2—6.

Lakása Kossut-u. 2152. Kardos-ház

Csak rövid ideig tart a

végkiárulás!

Kaphatni nálam 50% o-el a gyári áron alól

fiu és férfi cipőket,
bőrönd és
esőernyőket, kezyűt,

téli harisnyákat

KLEIN HERMAN

előbb Schönberger és Klein

a Hungaria kávéház mellett.

Goldstein Karolin

MIEDER
gyárábrn

főpiacz, HUBER-ház
a Miklós-utczával szemben

mindenféle MIEDEREK mérték szerint

olcsó árak

mellett készíttetnek.

Kész miederek igen jutányos áron!

Hirdetmény.

Vb. Weisz Zsigmond debreczeni lakosnak a Piacz-utczai 1903. sz. háznál levő üzleti helyiségében és ehhez tartozó pinczékben a csődtömeghez leltározott még meglevő s mintegy 6000 frt becsértékű italművek, különösen borok, — s a fenti üzlethez s annak pinczéihez tartozó összes felszerelésekre a beérkezett zárt ajánlatok közül a csődválasztmány mai napon tartott ülésében egyiket sem fogadván el, azon áruk és felszereléseknek újabb és zárt ajánlatok utjáni értékesítését határozta el. — Ennélfogva felhívom a venni szándékozót, hogy a fenti becsérték 10%-ának, mint bánatpénznek csatolásával, mától számítandó 8 nap alatt, vagyis a f. 1895. évi november hó 29-ik napja déli 12 órájáig alólírott csődtömeg-gondnoknál az üzleti helyiségben, vagy Szilágyi Imre ügyvéd Csapó-utczai 336. sz. háznál levő irodájában beadhatják.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett a f. évi december hó 8-ik napja d. u. 6 órájáig határoz, az ajánlatok tehát ezen napig az ajánlattevőkre feltétlenül kötelezők; a választmány fentartja magának a jogot az ajánlatok el- vagy el nem fogadása felett tetszése szerint határozni; az elfogadott ajánlati összeg, a választmány ide vonatkozó határozatának kézbesítésekor, a bánatpénz elvesztésének terhe alatt, tömeggondnok kezéhez azonnal és készpénzben kifizetendő.

Ajánlattevő s illetve vevő köteles a Piacz-utczai 1903. sorszám alatti háznál levő üzleti helyiség és ahoz tartozó pinczék bérletét is a jövő évi május hó 1-ső napjáig átvenni és ezek bérösszegeit az áruk átvétele napjától kezdve viselni és fizetni.

A megvett italművek fogyasztási adója vevőt terheli.

Figyelmeztetnek venni szándékozók, hogy mivel a kiárulás ezen hirdetményi határidő alatt is folytattatik, a mi a vevőre úgy a helyiség, mint üzleti szempontból is csak előnnyel jár, ezen határidő alatt vagyis a f. é. nov. 22 napjától befolyó vételárt a kiárulási költségek és fogyasztási adók levonásával már vevőt illetik és vevőnek az áruk átadásakor kifizetettetni fognak.

Az áruk a fenti üzleti helyiségben és annak pinczéiben naponként d. e. 8—12-ig és d. u. 2—3-ig bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1895. nov. 21-én.

Kovács Gábor

ügyvéd, mint vb. Weisz Zsigmond csődtömeggondnoka.

HIRDETMEY.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“

közhirre teszi, hogy a nála elhelyezett

és ezután elhelyezendő könyvbetétek után

1. ó november hó 1-től

5% betéti kamatot fizet.

A magy. osztalysorsjáték nyereményei minden levonás nélkül fizetettnek ki.

Debreczen, 1895. október hó 26-án tartott üléséből

Az igazgatóság.

Felhívás.

Az Érmelléki takarékpénztár Székelyhídi bejegyzett cég által kibocsátott új részvények azon t. aláírói, kik a részvénydíjakat és járulékait még teljesen be nem fizették, az alapszabályok 3-ik §-a értelmében ezennel felhívtnak, miszerint a még hátrányban levő részvénydíjakat folyó 1895. évi január 1-től augusztus hó 1-ig járó 6% és augusztus 1-től a befizetés napjáig járó 7% kamatokkal együtt ezen részvénytársaság pénztárába folyó 1895. évi december hó 31-ig anynyival inkább befizetni sziveskedjenek, mivel az alapszabályok 5. §-a értelmében mindazok, akik új részvényeik után fizetési kötelezettségeiket folyó december hó 31-ig nem teljesítik, az aláírással szerzett jogaikat elvesztik, az általuk befizetett összegek vissza nem térítetnek, hanem azok a tartalékalap javára esnek s az általuk jegyzett részvények semmisenek tekintetnek és azok helyett új részvények bocsátatnak ki.

Kelt Székelyhídon, 1895. nov. 15.

Az Érmelléki takarékpénztár igazgatósága.

Stern József és Testvére

NAGYKERESKEDŐK és GYÁROSOK

DEBRECZEN.

PIACZ 1584. A „BIKA“ SZÁLLODA MELLETT.

KEFE-ÁRUK

háztartási, gazdálkodási és ipari célokra.

ECSÉTEK, MESZELŐK

SEPRŐK,

ruha-, haj-, fog- és körömkefék, fésűk, szappanok,

illatszerek, valamint mindenféle szakmához tartozó bel- és külföldi

toilett eszközök dus raktára.

NORINBERGI ÁRUK

teljes választéka

dusan felszerelt detail osztályukat
ajánlják a n. ö. közönségnek
(KISÉNYBENI ELADÁS)
EREDETI GYÁRI ÁRÁKBAN.

Női, férfi és gyermek szővött, kötött harisnyák KEZTYÜK

berlini kendők és alsó ruházatok

NOI és FÉRFI

fehérneműek,

szabókellékek és divatcikkek

mint:

nyakkendők,

ESERNYŐK,

czérnák, pamutok, himzett, szelcsipkék, szalagok és díszek stb.

Szives tudomására hozom a t. közönségnek, hogy mindazon árucikkek, melyek az őszi és téli fogyasztásra szükségesek, a legelőkelőbb kül- és belföldi czégektől megérkeztek, Rumot, Aracot kivéve, mely már 4 éve raktáron van és így elérte finomságának legmagasabb fokát a hosszú idei raktározás által.

Rumok: Jamaica és Ananász 4 éves) — — — — — Dominik Oszkár Lübek.
Arac Bataviai 4 éves) — — — — —

Teák: a legfinomabb fajok Orosz karaván, Mandarin,) — — — — — Popov J.
Peccó virág, Lounsing, Kintue.) — — — — — Moszkva.

Tea sütemények. — — — — — Schmidt Viktor Bécs.

Déli gyümölcsök: Mazsola, Datolya, Szultán füge) — — — — — Aliotta Albert
Malaga szőlő, Prүнella stb.) — — — — — Smyrna.

GÖRCZI MARONI — — — — — G. B. Torelli és Tsa Görcz.

BEFŐZÖTT GYÜMÖLCSÖK, COMPÓTOK — — — — — Conservagyár r.-társ. Bózen

Caviár: füstölt balak, Tengeri rák,) — — — — — Hoyer Károly
Marinózott angolna, szardiniák) — — — — — Hamburg.

Sajtok: Ementhali, Grói, Pármái, Eidami, Rochefort, Imperial, Pázsifal) a legelőkelőbb czégektől.
Hagenbergi, Strachinó, Fromage la Trappe stb.)

CSOKOLÁDOK: N Lejet, Trieszt, Maestrani, St. Gaál, Küfferle J. Bécs, Schuchard C. H., Neuschatel.

Borok: FEHÉR és VÖRÖS: Erdélyi pincze-egylet Kolozsvár, Jalias, Dietzl Budapest, Palugyai Pozsony, Magyarád Ménesi bortermelők szövetekezete Arad. TOKAJI ASSZU 3—4 puttonos szomorodni Szabó Lajos tarczali pinczejéből.

Pezsgő borok: Pomery, Aubertin, Champion, francia pezsgő bor gyárosoktól, Törley, Prückler, Littke magyar pezsgő bor gyárosoktól.

COGNACOK: Francia: Martell, Tricoche Roby és Társa. — Magyar: Czuba Durozier és Társa, Keglevich, Cognac Ipar r. társaság, Világosi, Veron fiumei, Tokaji.

HALAK: Keleti tengeri hering, Hering Filé szósza, Ajókaj tengeri pisztrang aspikba, Pisztrang, hering bor-szósza, Ton hal olajban, Angolna aspikban, Pisztrang olajban. — Halsalátákat rendelésre készítenek. Ludmáj pástétomok, Champignon szarvas gomba Parisi Appert czégtől.

☛ továbbá friss ideai szépeességi főzelékek, ☛
legfinomabb KÁVÉ FAJOK, FÜSZEREKET stb. a legolesőbb napi áron ajánl

LEIDENFROST ÁRMIN.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben